

Velja v Ljubljani
in po pošti:

celo leto . . . K 84—
pol leta 42—
četrt leta 21—
za mesec 7—

za inozemstvo:

celo leto naprej K 95—
pol leta 50—
četrt leta 26—
za mesec 8—

Jugoslavija

Lioije

Na pismene naročbe
brez pošiljatve denarja
se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo
naročnino
po nakaznici.

Oglasi se računajo po
porabljenem prostoru in
sicer 1 mm visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 v, za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu št. 19. Telefon
št. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
št. 8. — Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 60 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Obletnice.

Med štrajkom je poteklo prvo leto naše svobode in našega ujedinjenja. Vrstile so se obletnice onih pomembnih, svetovno-zgodovinskih dni lanskega leta, ki so nam prinesle razpad naše stoletne tlačiteljske, habsburške monarhije, prinesli narodno osvoboditev in osamosvojitve in naposled v narodni državi ujedinjenje vsega Jugoslovianstva. Najprej oni 20. oktober, ko je Narod. Veče v svojem znamenitem proglasu na jugoslovanski narod habsburške monarhije vrigo krinko z obraza naše dotakratne politike in odkrito izpovedalo pred celim svetom svoj program: ujedinjenje vseh Jugoslovianov brez ozira na državne meje; nato nepozabljivi 29. oktober, ko so hrvatski sabor in Narodna Veče v Zagrebu, Narodni svet v Ljubljani in program izvedli s proklamacijo neodvisnosti in suverenitete jugoslovanskega naroda in smo dobili svojo prvo vlado; naposled 1. december, ki je delo dovršit z manifestom regenta Aleksandra o ujedinjenju vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ko smo lani doživljali one nepopisne manifestacije osvobojenega naroda po ulicah naših mest in trgov, bi pač ne bili mogli verjeti, da bomo obhajali prve obletnice tako klavrno, kakor smo jih. Kje je letos tisto navdušenje, kje tisti pogum, tista vera, ki so vas navdajali lani. Malodušje, apatija, zanikanje in direktno nasprotovanje se je razpaslo med nami. In vendar ni vzroka za to. Res je, v mnogem, mnogem oziru smo bili razočarani; malokaj se je izvršilo, kakor smo upali in želeli lani; mnogo se je grešilo v škodo naroda in države; mnogo preveč zamudilo in opustilo, kar bi se lahko in bi se moralo storiti. Ali vsejedno nam ni treba obupavati, vsejedno nimamo pravice zabavljati na državo. Korupcija se je razpasla pri nas, res, a še bolj se je drugod; cel svet tlači danes in mori; in mi se borimo proti njej in to uspešno. Draginja je velika, res — ali vendar živimo v Sloveniji morda najcenejše na celim kultiviranem svetu.

Kdor bi hotel v Švici, na Francoskem, v Ameriki, na Angleškem ali kjerkoli že živeti tako kakor živi pri nas, bi porabil za to trikrat do desetkrat toliko denarja. Železnice ne funkcionirajo, razjeda nas zastepljeno stranarstvo, verižništvo še vedno cvete, vsi ti in drugi slični pojavi so res žalostni, ali vse te nedostanke bomo prej ali slej odpravili. Ako pa se vdajamo danes obupu, brezdelju, brezvestni apatiji in s tem slabimo našo državo v današnjih za dolgo bodočnost odločilnih dneh, te škode ne bomo mogli popraviti nikdar. Zato mora biti naša deviza vedno in povsod: naša ujedinjena, osvobodjena domovina, naša mlada država nam je sveta, nedotakljiva; ničesar ne smemo storiti, kar bi jo moglo ogroziti, oslabilo. Ko bo obstoj Jugoslavije brezdvomen in jasev za ves svet, ko bodo naše meje popolnoma varne in gotove, potem bomo že obračunali brezobzirno tudi z vsemi notranjimi škodljivci.

Kako smo si predstavljali Jugoslavijo v prognanstvu, kakšna je in kakšna bi morala biti.

Povodom obletnice naše osvoboditve in našega ujedinjenja smo se obrnili do vsuč. profesorja gosp. dr. Bogumila Vošnjaka, tajnika naše mirovne delegacije v Parizu, odličnega člana in najglednejšega slovenskega zastopnika v „Jugoslovanskem odboru“, z prošnjo, da nam opiše svoje vtise ob poteku prvega leta našega novega življenja. Gospod profesor se je našemu vabilu prijazno odzval in v naslednjem objavljamo njegova izvajanja:

Jugoslovanski odbor pripada prošlosti. Vendar je bilo njegovo delovanje tako, da je pač zmanj izud vseh onih, ki bi ga hoteli zatajiti. Današnja Jugoslavija je sad smotrenega hotenja peščice naših ljudi. V temnih, burnih dneh prognanstva so gojili v svojem srcu veliki revolucionarni ideal osvoboditve vseh Jugoslovianov. Zgodovina

bo dokazala, da razkomanje Avstro-Ogrske ni bil nikdar načrt entente, ki je želela, da naj Habsburgovci preživijo svetovno vojsko. Ne samo Francija in Anglija, ampak tudi naoredna Amerika je hotela še celo l. 1918. da naj ostane Avstrija ohranjena. Kako ogromno delo je moralo biti izvršeno v državah zaveznikov, da je zmoglo spoznanje o potrebi, da ententa pomaga razbiti okove, v katere so bili vklenjeni avstrijski narodi.

Brezpredenske akcije v inozemstvu Avstrija ne bi razpadla. To je jasno češkemu narodu. Pri nas se pa še vedno misli, da je Jugoslavija padla kakor pečeno piščice z rebes v usta zadovoljnega Kranjca. Ne, dinamit, ki je pognal staro hišo v zrak, je bil pripravljeno od emigracije. Nepravilno bi pa seve bilo, omalovaževati veliko rodoljubno delo vseh onih domačih činiteljev, ki so vzgajali množico k jugoslovanskemu mišljenju in jo navduševali za združenje v eni jugoslovanski državi. To je delovanje, ki bo napisano z zlatimi črkami v naši zgodovini. Pa to ni bila revolucija v pravem smislu besede in na našo največjo nesrečo ententa to osvobodjenje nikdar ni smatrala za revolucionaren čin, kar je dalo seve Italiji obilo prilike, nas oklevetati.

Jugoslovanski program iz leta 1915 nam daje točno sliko, kaka bo Jugoslavija. Jugoslovanski odbor je rekel: Avstrija mora propasti. Dokler Avstrija eksistira, združenega Jugoslovianstva ne more biti. Jugoslovianstvo mora biti združeno v eni državi. Srbi, Slovenci in Hrvati so jednaki; ni primata, ni hegemonije srbske ali hrvatske ali slovenske. Aneksij ne sme biti, zgoditi se mora veliko vstajenje po svobodni volji vseh. Proč s historičnimi navlakami, z državnimi pravi, ki spadajo v sedanost kakor „krapinski“ človek v aeroplan. Cel narod se mora zediniti, vsaka delna rešitev jugoslovanskega vprašanja je izdajstvo. Ako Slovenci niso v Jugoslaviji, Jugoslavije ne more biti. V Jugoslaviji morajo biti vse vere jednake, državna cerkev srbska mora pasti, kajti Carigrad ne sme imeti prednosti pred Rimom, kakor tudi

Rim ne pred pravoslavjem. Evo, velike črte jugoslovanske politike.

Braniti mejo na Soči, braniti enakopravnost Jugoslavije na jadranskem morju, to je nova kardinalna točka programa Jugoslovanskega odbora. Gorica, Trst in Istramora biti priključeni Jugoslaviji. Jugoslovanski odbor je postal vsled tega dosleden in nevaren nasprotnik italijanskega imperijalizma, kajti postavil se je na stališče narodnega samoodločevanja, ko je streljala Amerika na Nemčijo še z nedolžnimi notami in ne s kroglijami.

Narodno in državno jedinstvo! Jugoslovianci morajo biti en narod. Proč s separatizmom in partikularizmom, bodisi da je srbski, slovenski ali hrvatski. V tem pogledu je smer odbora smela, energična, neupogljiva.

Od prvega početka nam je bila Jugoslavija parlamentarna monarhija. Z veliko hvaležnostjo se vsi spominjamo, kako se je zavzemal z mladeniškimi žarom regent Aleksander za ideal našega zedinjenja, in to v dneh največjega poraza in najhujših katastrof.

Zahtevali smo eno državo, in se na ta način izrekli od samega početka proti federalizmu. Ali ena država še ne pomenja popolnega centralizma. Bil sem l. 1915 že odločen nasprotnik upravnega centralizma, sem to danes in bom to jutri. Srbija je bila naš vojaški Piemont, ali ne more biti naš upravljalni. Prešibke in prepovršne so tradicije njene državne uprave. Jugoslavijo razdeliti v okrajša, kakor so srbska, stakozvano srbsko samoupravo, se mi zdi nevaren eksperiment. Jugoslavija mora biti samo decentralizirana, ne potrebuje nikakega Pariza, ki bi ubijal lokalne centre, nikakih departementov, v katerih bi bili načelniki le sluge ministra. Kar potrebuje Jugoslavija, je živa samouprava novoustvarjenih oblasti, ki jim bodo meje one ekonomskega življenja. Stvoriti nove žive centre prave samouprave, eva velike državniške naloge. Ti centri seve morajo biti negacija takozvanih historičnih individualitet, s katerimi nas

F. L.:

Cesarski Dunaj.

Naši dnevniki so že mnogo pisali o dunajski lakoti in draginji, vendar pa so zamolčali, kako mrzlično se dela, da se vpostavi in zgradi novi Dunaj, središče Nemške Avstrije. Vse stare dunajske tradicije so padle, celo mrznja proti Slovanom. Dunajčani so končno prišli do tega, da je bil narodostni boj samo pesek v oči, prav tako kot dandanes židi vpljejo o monarhistični nevarnosti, da odvrnejo pažnjo od svojih mabinacij. Dunajčan sam je potrt, pa ne obupan, lačen, pa ne len, povsod si pomaga in veruje v boljšo bodočnost. Ko človek gleda v to vero premaganca, dvomi o tem ali je bil premagan ali ne. Vsiljen mir, gospodarska blokada ga napolnjujeta z ogorčenjem in protestom prevaranega in ponižanega. Ne uničenega. Humorja niso prav nič izgubili. Ko se vozimo ponoči na Semering v mrzlem in temnem kupeju, polovica popotnikov stoji, skozi odprta sprednja vrata brije do kosti, med vrati pa stoji neki možak in ni ga moči spraviti ali naprej ali nazaj,

da bi se vrata zaprla. Popotniki groze, vsak čas mora nastati pretep, v tem momentu pa se možak odreže:

»Prosim, jaz sem ameriški državljani.«
— — — Vse višine in se pomiri. Star Dunajčan pa na to: »Aha, to je torej petnajsta Wilsonova točka!«

V kavarno pride neka Francozinja z dvema vojakoma od kolonijalnih čet. Vsi trije sede tesno skupaj, se božajo in nedolžno, ginljivo zabavajo. Pred njimi se nabere mnogo mladine, da v teh dragih časih zastoj vidijo črnce. Meščani pa se zgražajo, češ, kako more mlada lepa ženska občevati s temi ljudozrci. — — Ravno danes so Dunajčanke na Ringu oklevalale neko dekletce, ki je šlo s »Kacelmaherli«, kakor še danes imenujejo Italijane. Mlada dama nato zjavi, da je Francozinja. Vse umolkne in ostrmi. Star Dunajčan, vedno z dovtipom v ustih, se pa pred strmečim občinstvom vsede prav tik debelokljunega zamorca in ga prilazno nagovori: »Dovoli, zmogoslavni sin entente, da se te zastoj prav od bližu nagledam!«

Cene na Dunaju z ozirom na valuto v tem lačnem velikem mestu ni-

so velike. Galanterijski predmeti so za polovico cenejši kot v Ljubljani, mnogo cenejši so čevlji in klobuki, krojači, brivci, kavarne, stanovanja. Verižništvo sicer cvete, vendar se eksemplarno kaznuje. Povsod se vidi in opaža volja delati red, pravico, enakost in biti skozinsko soliden. Finejši delavci, obrtniki in podjetniki vseh industrijalnih vrst žele v Jugoslavijo in komaj čakajo na priliko. Sedanja vlada se vsled katastrofe pri prehrani in grozečega bankrota ne bo obdržala, to je gotovo. Province Štaterska, Koroška in Solnograška prepovedujejo izvažati živila na Dunaj in kakor pravijo časopisi, je njihova gospodarska blokada bolj nesramna in brezvestna kot blokada entente ali sosednih narodnih držav. Celu delavski sveti predmestnih občin ne puste uvažati mleka in krompirja v mesto, ga zaplenijo in razdele med seboj. Toda Dunaj ne obupava. Vsakdo ve, da so to Intrige judovskega kapitalizma in maščevanje provincialnega klerikalizma. Dunaj je postal že okrog 30 000 otrok in dojenčkov na deželo in celo v tujino, Švico, Švedsko in Holandsko. Dunaj prodaja monumen-

talne zgradbe in umetnine Amerikanem, Angležem, Francozom, Italijanom, samo da se peživi. Visokošolci in umetniki sicer protestirajo, pomagalo pa ne bo nič.

Vrtovi dvora in drugih visokih palač so odprti, na blišem dvoru je med drugim tudi menza za nemške akademike. Povsod se opaža mnogo bivših avstr.-ogr. častnikov poutih, upadlih, brez diskcij na ovratniku a vendar nosi skoro vsak na svoji obnošeni, napol civilni obleki odlikovanja, ki jih je dobil na fronti. Mnogo jih je šlo z družinami v Brazilijo, majši pa študirajo. Na vseh visokih šolah opaziš mnogo uoforn, blede, zamisljeni obrazi, počasna, zategnjena hoja. Pa vsi pridno študirajo in se čutijo med svojimi. Jaz nisem videl na Dunaju nič obupanega in premaganega.

Vsa gledališča igrajo in popravljajo, kar se je med vojno zagrešilo. Ljudske mišerze delujejo v največjem redu. Vsi duševni delavci so v službi svojega postrtega naroda. Simbol za Dunaj se mi zdi volivni letak, ki sem ga videl: visok obokan moat iz enega kraja daleč v drug kraj, na tej strani

je pilala Avstrija. Vse mora prešinjati duh zedinjenega naroda.

Kifška deklaracija je v svojem jedru decentralistična. Ona odgovarja mnogo bolj anglo-saksonskemu idealu samouprave, nego pa onemu Francozov, v katerega so naši Srbijanci neredko zaljubljeni. Federalizem je bil na Kifu zavržen in za pretirani centralizem sta bila samo Hinkovič in Potočnjak. Diskusija o enotnem zakonodajstvu se mi zdi precej neplodna, kajti nikdar ne vemo, kje se konča zakon in kje se začne naredba, kje je meja med zakonodajstvom in upravo. Sinteza kifškega umevanja jugoslovanskega državnega problema je bila: Jugoslavija potrebuje jugoslovansko ustavo, ne more se ji obleči ni frak stica Sama, z zvezdami obšut, niti kake druge tuje cunje. Najhujše in najneumnejše je to, ako se reče: Tako mora biti naša ustava kakor ona Severne Amerike, Švice itd.

Zgradili smo Jugoslavijo in v idealnem pogledu smo gotovo bili uspešni. V materialnem oziru pa ne. Kar se tiče tehničnega napredka smo daleč za vsemi drugimi državami. Ni zadnji vzrok temu ta, da je Srbija poljedelska dežela. Pa kljub temu: kako je mogoče, da se tehnična ureditev naše države prav nič ne miče z mesta?

Pri sru so mi v prvem redu naše železnice. Ko smo bili še v prognanstvu, bili smo globoko prepričani, da je predvsem treba železnic in komunikacij, da se Jugoslavija zares stvori. Železna cesta spaja daljše dežele in kaj je bolj potrebno kakor to v državi, katero je dešla prošlost, zgodovina, zapad in iztok v sovražne tabore. Samo železnice bi bile ta železni obroč. To, kar bi bilo najvažnejše, pa je bilo postavljeno v ozadje. Red na železnicah je pravzaprav samo na slovenskih progah in to se imamo zahvaliti navdušenemu rodoljubu naših železničarjev. Madžarski železničarji Hrvaške pa so se prelevili čez noč v Sibijance, in nikdo jim nič ne more. Amerikaniziranje naših železnic, promet delno v ameriških rokah, ne da bi to škodovalo naši suverenosti, evo sredstva, ki bi gotovo pomagala.

V tehničnem oziru smo pač nazaj! To se vidi tudi v naših prenapolnjenih mestih. Begunci morajo stanovati v vagonih. Nikdo pa ne misli, da ima Amerika in v novejšem času tudi Francija največja izkustva, kar se tiče hitrega in cenega grajenja hiš. V Ameriki je ta tehnika cela znanost, mi pa pozabljamo, da imamo v Zedinjenih državah moža polnega iniciative in estetično-praktične kulture, Ivana Jagra v Minneapolisu, ki bi našel hitro od pomoček stanovanjski bebi. Pa mi puščamo svoje energične može lepo v Ameriki.

Sploh bi morali Slovenci biti nositelji tehnične kulture med Jugoslovani. Zato je škoda, da Ljubljana ni dobila tehnike v pravem jugoslovanski

industriji, umetnik, učenjak, na drugi pa jutroci v turbanih, kamele obložene z blagom. Vsaka stran hrepeni po drugi, toda most v sredini je popuščen. Orjak nosi na plečih ogromen kamen, da ga popravi. Spodaj pa napiše: »Dunaj, most med zapadom in istokom je porušen... Ni čudno, da je Leo Slezak, pomemben umetnik, prišel iz svojega letovišča ob Tegernskem jezeru: »Tolažim se stem, da pridem zopet na Dunaj, v to meni tako ljubo in ubogo mesto, ki ga ljubim iz vsega srca...«

Za ljudi, ki so narodnostne konfliktne preboleli, bo Dunaj še vedno veliko kulturno, nam Slovincem najbližje mesto. To so najbolj občutili dijaki, ki so letos trumoma priromali v nekdanjo prestolico in ki so bili povsod dobro vzprejeti. Neumna ozkostrnost bi bila od merodajnih krogov, ako bi našo mladino a priori od Dunaja odvrčali. Ako se mladina na Dunaju ničesar drugega ne bo naučila, nekaj bo videla: kako si potrt, premagan, napol obupan, od vseh strani zasovražen narod pomaga sam iz sebe in gradi na starem pogorišču novo stvarbo.

skem z mislu, tehniko, ki bi naj udruževala vse tehnično stremljenje cele države. Ena taka tehnika in ta na nivoju svetovnega zavoda bi bila dovolj za celo Jugoslavijo, in morala bi biti na slovenskih tleh, kajti tu je največ in dustije. Taki tehniki bi se bila mogla prideliti akademija za pravne in socialne nauke. Pa danes imamo že univerzo starega tipa.

Trudimo se samo, da bodi ta zares jugoslovanska in ne slovensko partikularistična. To pa bomo samo dosegli z izmenjavo učnih moči. Ako bodo Slovenci vedno sedeli v Ljubljani, ako ne bodo k nam prišli srbski in hrvaški znanstveniki, bojim se, da bo univerza sredstvo partikularizma.

Cilj vsake smotrene vzgoje, kakor tudi cele naše narodne politike, mora biti izkoreninjenje vsake avstrijansčine. Zdi se, da je te ljulike žal le še preveč po Sloveniji. Ker revolucije doma ni bilo, ni bilo prilike izkoreniniti jo tako, kakor treba! — Uslajmo to avstrijansčino! Čut sem, da ko so se vrnili v domovino predbojevniki naše svobode, heroji Dobruške in Macedonije, ni bilo nikogar, ki bi jim stisnil roko in rekel: hvala. To je žalostno stanje javnega duha. Brez pietete ni velikodušnosti ni prave državotvornosti.

Ustanovno zborovanje nar. socialistične stranke.

Iz trinajstih krajev Slovenije je v nedeljo prihitelo v Ljubljano 126 delegatov, da položijo v političnem in kulturnem središču naše dežele temelj novi stranki, ki je narodna in socialistična. Poleg Ljubljane z Udmatom, Zgornjo in Spodnjo Ščko in Vičem so poslali na zbor zastopnike sledeči kraji: Maribor, Celje, Litija, Borovlje, Kamnik, Bled, Ziri, Sevnica, Karlovac, Bohinjska Bela, Hraštnik, Sava, Zagorje, Jesenice, Novo mesto, Mirnapec, Craomelj in Semič.

Otvoritev:

Ob 9. uri zjutraj je otvoril v deželnozborski dvorani deželni zborovanje predsednik pripravljalnega odbora NSS g. Juvan. V svojem govoru je obdelal naš državni politični položaj na zunaj in znotraj; na zunaj smo prodani Italijanom, Nemcem in Madžarom s posredovanjem entente; na znotraj nimamo pravega narodnega predstavnštva, vsled česar nastaja ministrska kriza za krizo. Zato je zadnji čas, da to življenje nehaj; odbiti moramo zastopnike, ki bodo obvladali zahteve naroda in obvladali težnje ljudstva. Draginja narašča. Rešitev valutnega vprašanja, socializacija obratov in agrarna reforma nas ne morejo zadovoljiti s praznimi besedami. Tu je treba dejanj. — Volitve se bližajo. Treba se je torej pripraviti na to, da pri njih prodro pravi zastopniki delavskega ljudstva.

Tri stranke so na Kranjskem obstojale pred vojno. SLS je v tej vojni propadla vsled notranje korupcije. Polom je doživela narodno-napredna stranka, ker se je naslanjala na kapitaliste, advokate in veleposelnike. Iz naroda pa niso črpali tudi socialni demokrati.

Zategadelj so se v avgustu t. l. sešli ljudje, ki nočejo kapitalistov in ki si s politiko nočejo ustvarjati eksistence. Ti ljudje so čutili potrebo, da se na vojnih razvalinah postavi nova zgradba, ki bo služila narodu in socializmu. Tako se je sklenilo, da je bil takrat izvoljen pripravljalni odbor, ki je imel nalogo pripraviti vse potrebno za ustanovno zborovanje.

Predno pride k naslednji točki dnevnega reda, prečita še brzjavni pozdrav čehoslovaške narodno-socialistične stranke; Čehoslovaki brzjavljajo, da se vsled zaprek osebno ne morejo udeležiti zborovanja, da pa zborovalce kot bojevnike za slično stvar najsrčneje pozdravljajo.

Strankin program:

G. Tavčar je prečital nato strankin program, kakor ga je formuliral

programatični odsek. Referat o programu izvaja sledeče: Današnja kapitalistična gospodarska organizacija se mora izpremeniti v socialistično. Ker je mezdno razmerje njen znak in vir zla troljenja, razrednih nasprotij in katastrof, je treba mezdno razmerje odpraviti in ga nadomestiti s solastniškim ter delati na to, da preide stopnjema vsa produkcija, vse narodno gospodarstvo v zadržne organizacije delavcev in konsumentov. Stopnjema zato, ker za nenadno prevzetje podjetij nima delavstvo in kmetovstvo ne potrebnih kulturnih in moralnih sil, ne sredstev. Na prevzem se je treba pripravljati, ker prememba družbe ni samo gospodarsko, temveč tudi kulturno in нравno vprašanje. Prememba družbe pa hoče nar. socialistična stranka izvesti s pomočjo naroda brez tuje pomoči. Narodna zavest mora prežeti vse sloje naroda in tudi upravo, to je pravništvo, da napolni prebivalstvo in vlado (uradništvo) čut solidarnosti, ki je neobhodno potreben pogoj za narodovo in državno eksistenco. Narodna misel in zavest vodita v demokracijo in socializacijo, ker le ta zabranjuje socialne katastrofe, katerim je narodova eksistenco toliko časa izpostavljena, dokler ni vir katastrof — mezdno razmerje odpravljeno. In tega odpravi narodni socializem.

Organizacija.

Ko je bil po kratki debati strankin program sprejet, je g. Kranjc poročal o strankini organizaciji in o strankini davku nato sta se organizacijski red in predlog z dodatnim predlogom o strankinem davku sprejela. Članarina znaša letno 6 K in se plačuje v dveh obrokih; polovico od te svote zadrže zase krajevne organizacije, polovico dobi strankina matiča. S tem je bilo dopoldansko zborovanje zaključeno.

Popoldansko zborovanje.

Poročal je g. Brandner o strankinem tisku. Povdarjal je potrebo dnevnika in predlagal tozadevno resolucijo. Delegati so sklenili, da se dnevnik čimprej ustanovi. Tozadevno se začne povsod takoj s potrebno akcijo. Dnevnik naj bi po možnosti začel izhajati že 1. januarja. Predlog g. Brandnerja je bil sprejet, pravtako tudi dodatni predlog g. Deržiča: Vedstvu stranke se naroča, da z vsa silo dela za ustanovitev lastnega glasila.

Volitve.

Za načelnika stranke je bil soglasno izvoljen g. Ivan Deržič ki je vidno ganjen izjavil, da prevzema mesto, ki mu ga poverja zaupanje delegatov. Prvo podpredsedništvo je bilo podeljeno g. Juvanu, drugo pa delegatu iz Maribora. Nato je bila po kratki debati sprejeta lista načelstva s sledečimi člani: Ivan Tavčar, Fran Rupnik, Urbančič, M. Repovš, Ivan Hiter, Dominik Čebin, Jak. Babnik, dr. M. Šmalc, Vek. Bavdek, Blaž Korosec, Slavko Kobe, Peter Porenta, Malgaj, Čemažar. Zastopnica žensk izjavila, da se tudi žensvo priglaja k sodelovanju v stranki. Za žensko zastopnico je bila izvoljena gđ. Darinka Topolovčeva. Mesto enega člana se zagotovi Celju; Zagorje in Litijo zastopa g. L. Bizjak, Bled in Jesenice pa g. I. Koritnik.

Sledila je volitev petih članov v nadzorstvo. Izvrševalni odbor se došloči po krajevnih organizacijah. Pri slučajnostih so med drugim razpravljali tudi o vprašanju eventualnih kompromisov pri bodočih volitvah. G. Juvan in Deržič sta ob splošnem odobravanju izjavila, da je nova stranka stranka brezobzrnega boja, ki ne pozna nobenih kompromisov. Dosedanjim političnim strankam sploh ne more priznati pravice do obstoja izvzemši morda novoustanovljeno samostojno kmečko stranko. G. Deržič je v svojem zaključnem govoru še posebej povdarjal potrebo doslednega boja za strankine cilje, ki mora dovesti novo stranko v najkrajšem času na prvo mesto v Jugoslaviji. Ob pol 6. je novizvoljeni predsednik zaključil pomembno zborovanje.

Zabavni večer,

ki je zaključil v nedeljo zvečer ustanovni dan narodne socialne stranke je potekel v vsakem oziru sijajno. Vsi zgornji prostori Narodnega doma so bili nabito polni, občinstvo se je ob zvokih dravske divizijske godbe izborna zabavala in ostalo zbrano dolgo v noč.

Manifestacija. Naslistva socialnih demokratov.

Včeraj dopoldne ob 10. uri bi se moral vršiti v Mestnem domu veliki manifestačni shod NSS. Že celo uro pred napovedanim začetkom pa je zasedla del dvorane precej močna skupina socialnodemokratskih kričarjev in razgrajarjev. Ko so prišli kmalu na to tudi narodni socialisti, so jih začeli socialni demokrati izživati in psovati, kmalu pa tudi dejansko napadati. Poskušali so jih iztisniti iz dvorane, kar pa se jim ni posrečilo. Pač pa so z brutalnimi napadi preprečili otvoritev shoda, ko so uvideli, da nimajo take večine, da bi lahko legalnim putem dobili predsedstvo v svoje roke. Prišlo je pri tem do takega nemira, mestoma celo do pretapa, da je bil navzoči vladni zastopnik, g. komisar Bähler prisiljen shod razpustiti, še predno je bil pravzaprav otvorjen. Prišel je pri tem tudi sam v precej kritičen položaj, ker je bil oblečen samo civilno pa mu je hotel neki internacionalec s pestmi ubiti svoje boljševiške nazore, v mnenju da ima pred seboj „izdajalskega“ narodnega socialista.

Kljub razpustu so hoteli sodrugi zborovati naprej, svedeča po svoje. Ker pa so s kričanjem in divjaštvom — g. Deržiča je vdaril nekdo s palico po glavi, ko je hotel govoriti — preprečili govore nar. socialistov, so jim vrnili ti milo za drago, da tudi soc. demokratje niso mogli zborovati. Cela ura je potekla tako med nepopisnim truščem in ropotom, da ni bilo razumeti skoro nobene besede. Ko je zapela skupina narodnih socialistov „Lepo našo“, so odgovorili nasprotniki z zvižganjem, kričanjem in ropotom. Vmes pa so padali klci ki sami najbolj jasno govore, kako potrebna je še danes narodno-socialist. stranka.

Po dolgem trudu se je gospodu komisarju naposled posrečilo pripraviti zborovalce do tega, da so začeli odhajati. Sodrugi so sprva zahtevali, da morajo oditi najprej narodni socialisti, ker pa se ti niso hoteli ukloniti, so se naposled le pomirili in pobotali, da odhajajo skupno. Na trgu pred Mestnim domom so se demonstracije nadaljevale. Gospod Brandner je imel kratek nagovor, nakar so se narodni socialisti formirali v sprevod in odšli med petjem narodnih himen pred Narodni dom. Celo pot so jih spremljale nasprotne patrolje, iz dvojač s svojimi čisto profinarnimi in protidržavnimi klci nje in ostalo občinstvo, ki je manifestacijo sprevedo simpatično pozdravljalo. Pred Narodnim domom je govoril še gospod Tavčar, nakar so se vsi manifestantje mirno razšli.

„Za staro pravdo.“

Manifestacija Samostojne kmetijske stranke v Ljubljani.

23. novembra je priredila v ljubljanskem hotelu »Union« samostojna kmetijska stranka javen shod, katerega se je udeležilo na tisoče slovenskih kmetov iz Kranjske, Štajerske in Koroške. Kmetje so se pripeljali v naše mesto na vozech, ki so bili okrašeni z narodnimi in državnimi trobojnicami in srekovinimi vejami. »Unionova« dvorana je bila že pred 10. uro tako polna, da ni imel vanjo nihče več pristopa; in narod, ki je prišel v mesto, da proslavi svoje prebujenje, je zavzel prostor na Miklošičevi cesti in za Franciskansko cerkvijo. Na javni ulici je svirala kmetijska godba. Ob pol 11. uri je otvoril shod predsedniksklicatelj g. Kušar, ki je razložil pomen kmečke stranke za Slovenijo. Program stranke je razvil g. Z e b r e t, a njeno stališče napram drugim strankam je pojasnjeval g. U r e k. Govornik je obsodil predsodek, da je sa-

mostojna kmetijska stranka naperjena proti Srbom. Stranka ne priznava nobene hegemonije enega plemena nad drugim in zahteva bratsko razmerje med vsemi. Obrača se proti strankam, ki hočejo vzpostaviti avtonomne pokrajine in zahteva jedinstveno močno državo. G. Drogenik je govoril o delu kmeta-Slovenca za našo ujedinjeno državo. Grajal je vlado, ki do danes še ni izvedla sanacije državnega gospodarstva. Primer slabega državnega gospodarstva je n. pr. Nindičevo žigovanje denarja. Sam. kmet. stranka zahteva od vlade, da se kapital vojnih veržnikov takoj zapleni in da se s tem denarjem izboljša naša valuta.

Dalje je izvajal g. Kuralt: 80% vzdržujočih faktorjev naše države so kmetje. Toda če pogledamo naš sedanji državni sistem, vidimo, da sede v parlamentu vseh vrst ljudje, samo ne kmetje. G. Bučar je pozval vse, ki so bili nekoč v VLS naj se pridružijo novi stranki in naj se odresejo jerobstva duhovnikov in advokatov. G. Mermolja je govoril o stiku politike z narodnim gospodarstvom. Geslo S. K. S. je »Naprej za staro pravdo«. To geslo pa se ne sme tolmačiti revolucijonarno kakor pred tisoč leti, ko se je utrlo kmetijskim pravicam pot s koso in sekuro, pač pa idejno, z uma svečnim mečem. Samo zdrava gospodarska politika more dovesti sloje Jugoslavije do blagostanja, ki so ga deležne druge države v Evropi. In ta naša Jugoslavija ima pogoje, da živi v nji vsaki pečiniščelokupnostjo v največjem blagostanju.

Poverjenik za agrarno reformo, dr. Lukan je nato izjavil, da se njegova strokovna sodba popolnoma strinja s kmetijskimi zahtevami. Sedanjih nedostatkov pa so samo posledice nepoznanja razmer v naši centralni vladi; sam stoji na stališču, da mora biti zemlja lastnina onega, ki jo obdeluje. G. Maker iz Metlike je dejal, da ima slovenski kmet za izdajico Sušleršiča pripravljeno razbeljeno krono, pod katero bodo temu človeku zavreli možgani. Kmetijska stranka ni nasprotna ne klerikalni, ne liberalni stranki, pač pa je nasprotnica Kristanovih milijonov, ki vračajo v našo javnost gospodarsko korupcijo in gledajo kako bi zatrli „umazanega“ kmeta.

Predložena in sprejeta je bila sledeča resolucija: »Slovenski kmetje, zbrani na velikem kmetijskem shodu Samostojne kmetijske stranke 23. nov. 1919 svečano objavljamo, da bomo v dogovoru s kmetijskimi strankami vseh pokrajin države SHS delali za čim tešnjejšo ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v edinstveni državi. Nj. Veličanstvu, kralju Petru in N. V. regentu Aleksandru izražamo popolno zaupanje, a na N. V. se obračamo s prošnjo, da se s svojo priznano energijo in dobro voljo zavzame za vzpostavitev popolnega reda in dela v državi in da povsod uvaža kmetijski stan kot najjačji steber naše države.«

Po končanem shodu je bila nedovisna kmetijska stranka z vozovi in jahači in godbo po mestnih ulicah. Ljubljansko meščanstvo je kmetijske manifestante zelo simpatično pozdravljalo. Splošno se je opazalo, da v kmetijskem gibanju ne vidi nikakega profita sebi naperjenega akta, ampak da ga smatra za zdrav samoumeven pojav stanovske organizacije.

Kmetje so predložili še eno resolucijo deželni vladi. Predsedniku dež. vlade dr. Žerjavu, ki je kmetičke skupščinarje pozdravil z balkona, so kmetje priljubili živahne ovacije.

Italija.

Izid volitev. — Otvoritev parlamenta. — Nemiri. — Politični režim.

Volitve v Italiji so končane. Boj med meščanskimi in socialističnimi strankami je bil zelo ljut in je prinesel nacionalistom težke poraze. Rezultat volitev je sledeči: liberalci 66, demokrati 130, agrarci 4, katoliška ljudska stranka 103, združena levica 54, socialni demokrati 150, skupno torej 507 poslancev.

Zbornica je bila otvorjena 1. decembra. Pri otvoritvi je bila zbornična dvorana zasedena do zadnjega prostora. Socialni demokrati so prišli z rdečimi nageljni v gumbnicah in so zavzeli cele tri sektorje. Ko je stopil v dvorano kralj s spremstvom, so mu priredile meščanske stranke ovacije, socialni demokrati pa so v znak protesta zapustili zbornico s klici: Zivel socializem!

Zbornični predsednik je Orlando. Izvoljen je bil s 251imi glasovi proti Luzzariju, ki jih je dobil 143. Za predsednika senata je kralj predlagal Tittonija. Ministrski predsednik je še vedno Nitti.

Rimske politične rabuke so socialne demokrate dvignile iz ravnotežja. Ker so bili socialistični poslanci po manifestaciji proti kralju napadeni od častalkov z orožjem, so milanski socialni demokrati proglasili splošen štrajk. Zadnje vesti pravijo, da se štrajk širi. Oblasti nastopajo proti demonstrantom z brutalno silo. Socialni demokrati so se v spomenici, ki so jo izročili vladi, postavili na republikansko stališče in so zagrozili, da bo delavstvo prevzelo oblast v lastne roke, če ne napravi vlada takojšnjega reda. — Vodstvo socialistične stranke je proglasilo konec štrajka v sredo popolno. Vsled kritičnega notranjega položaja je cenzura za vse vesti poostrena.

Politični režim se pod vplivom izida volitev še ni spremenil. Jasno pa je, da se mora to zgoditi. Čeprav socialisti nimajo večine, so vendar najmočnejša in najboljša organizirana stranka, tako da se proti njim trajno ne bo dalo vladati. Za nas bo vsaka izprememba ugodna, pa naj bodo že socialisti v vladi zastopane ali ne. Tudi če ostanejo v opoziciji, bo njihovo stališče tako močno, da jih bo morala vlada več ali manj upoštevati. Ne smemo se sicer udajati utopiji, da bo sedaj cela Italija sprejela njihov program, ki zahteva med drugim tudi plebiscit za Goricko, Istro, Reko in Dalmacijo, upamo pa lahko, da pomenja socialistična zmaga smiren udarec za zakrknjeni laški imperijalizem.

Po svetu

V začudenje celega sveta so doživeli socialisti v Franciji pri volitvah velik poraz, dočim so se nacionalisti znatno okrepili. Clemenceaujevo stališče je s tem utrjeno, upanje premagane Nemčije, da prinesejo volitve oddih tudi za njo, pa je začasno izjalovljeno: Uničene so tudi nade, ki so jih stavili v volitve boljševiki po celem svetu v trdnem uverjenju, da mora tako brezobziren militarističen terorizem kakor vlada ravno na Francoskem brezpogojno roditi močno komunistično reakcijo.

Rezultat belgijskih volitev je sledeči: socialni demokrati 70 (prej 40), liberalci 34 (prej 45), klerikali 73 (prej 99).

Novo ministertvo v Madžarski. Na zahtevo entente je moral predsednik reakcionarne vlade Friedrich odstopiti, ker so se zapadne velicile bale, da dela v sporazumu s Habsburgovci, katerim hoče omogočiti povratek na madžarski prestol. Ministrsko predsedstvo je v sporazumu z entento prevzel bivši naučni minister Huszar. Madžari se nadejajo, da bo ententa sedaj znatno omilila svoje mirovne pogoje. (Zopet v našo škodo?)

Bolgarski vojni krivci se pozovejo pred sodišče. Vojne krivde je obsojeno 200 oseb, med njimi vsi člani kabineta Radoslavova. Za kralja Ferdinanda je po zakonskem predlogu pričakovati smirno kazen.

Moskovski boljševiki brzojavljajo, da so pripravljene podpisati mirovno pogodbo, če se ententa obveže, da se ne bo vmešavala v notranje ruske posele.

Wilson contra House. Poroča se, da Wilson ni hotel sprejeti v avdijen polk. Houseja, ker ga je slednji svoječasnno enostransko informiral o stališču reškega vprašanja.

Zapadno Galicijo je ententa definitivno prisodila Poljaki.

Diplomati v Washingtonu pretresajo vprašanje, ne bi li kazalo sklicati v Pariz mednarodno konferenco, na kateri bi sodelovali zastopniki vseh narodov.

Ameriški republikanci nameravajo predlagati v kongresu, naj se vpostavi mirovno stanje med Zedinjenimi državami in Nemčijo.

Maršal Wilson in Foch sta se posvetovala o ukrepih, ki se morajo izvesti z ozirom na mirovno pogodbo med Francijo in Nemčijo.

Amerika bo versaillesko mirovno pogodbo še ta mesec ratificirala.

Foch opozarja v pismu entento na nevarnost, ki preti svetu vsled naraščajočega oboroževanja Nemčije.

Praški nadškof Kordač objavlja, da je glasom izjave papeža prepovedana raba češkega jezika v cerkvi in da ni dovoljena diskusija o celibatu.

Admiral Horthy se na vse kriplje oborožuje in pripravlja na vojno z sosednimi državami. Prosi je, naj se izdelovanje municije pospeši, da se odrešijo od Madžarske odtrgane pokrajine.

Glavni krivec pri umoru ruskega carja, Jahontov, je bil pred ruskim sovjetskim sodiščem obsojen na smrt.

Narodnosocialni ministri v Čehoslovaški so min. predsedniku Tusarju predložili demisijo.

Francoski poslanik v Varšavi Pralouna, je odstopil. Vzrok odstopa tiči v neki tihotapski sferi, v katero so zapleteni številni francoski častniki.

Jugoslavija.

Ameriški admiral je zabranil kolekovanje našega denarja v Splitu. Ameriški admiral, ki opravlja v imenu zaveznikov policijsko oblast v Splitu, je prepovedal kolekovanje denarja, da se na ta način omogoči promet z onim delom Dalmacije, ki ga je okupirala Italija.

Namen regentove poti v Pariz ni samo rešitev ekonomskih vprašanj naše države, temveč tudi avanturistične nakane D'Annunzijsve v Dalmaciji. Če se D'Annunzio ne umakne, ali če bo hotel osvajati še naprej, naletel prejalistej na odpor jugoslovanovskih čet.

Odškodnina, ki jo zahteva Srbija za žrtve, ki jih je pretrpela v vojni, znaša 6 milijard mark.

Zakon o obdajenju vojnih dohodkov izide v najkrajšem času.

Meštrovic, ki je vzbudil s svojo plastikto toliko zanimanja za jugoslovanstvo ime po celem svetu, se je po dolgotrajni odsotnosti vrnil v domovino.

Spopad med prebivalstvom in italijanskimi vojniki v Obrovcu. 1. dec. je prišlo med prebivalstvom Obrovca in med italijanskimi vojniki do spopada. Na obeh straneh je bilo mnogo ranjenih. 13 kmetov so Italijani odpeljali v zaderske zapore, veliko pa so jih zaprli tudi drugod.

Jugoslovanški trgovci na Sušaku so imeli 1. decembra trgovine zaprte v znak proslave našega ujedinenja. Radi tega dogodka je italijanska vojaška oblast konsignirala mnogo vojaštva in karabinijerjev, ki so celi dan hodili po mostu.

Nove vlade.

Rešitev krize v Beogradu. — Nove volitve. — Opozicijski blok. — Hrvatska vlada. — Kriza v Sloveniji.

Večmesečna neznosna, vse državno življenje moreča vladna kriza v Beogradu se je končala naposled tam, kjer se je začela: pri vladi demokratsko-socialističnega bloka. Vsa pogajanja za omogočitev koncentracijske vlade vseh, ali vsaj vseh večjih parlamentarnih strank, so ostala brezuspešna. Eksperimentirali so z najrazličnejšimi kombinacijami, ki pa so popadale ena za drugo v vodo, dokler ni regent z ukazom dne 18. oktobra poveril sestavo vlade zopet dotokrat-

nemu ministrskemu predsedniku Ljubi Davidoviću, ki je obdržal skoro ves stari kabinet. Le za ministrskega podpredsednika je bil imenovan, bolj v svrhu manifestacije na zunaj kakor iz notranjepolitičnih razlogov, osvelil borec za jugoslovansko Dalmacijo Juraj Blankini. Pozneje so vstopili v vlado še zastopnik Črnogorcev, hrvatski ban dr. Paleček in poslanec dr. Henrik Krizman. Slovenska ministra dr. Kramer in Kristan sta obdržala svoje portefeje, prvi ministertvo za trgovino in obrt, drugi ono za žume in rude.

Davidovičeva vlada ni nastopila z novim programom. Izjavila pa je, da hoče z vsami močmi stremeti za čim popolnejšo izvedbo onega programa, ki ga je razvil Davidović ob prvem nastopu demokratsko-social. vlade. Ministri so se dela res pridno lotili, kakor dosedaj nismo bili navajeni od njih, v koliko bo njihovo delo uspelo pokaže še le bodočnost.

Ker je bilo jasno že v naprej, da bo delala opozicija drugi Davidovičevi vladi iste težkoče kakor prvi in da zato ni misliti na plodno delo Nar. predstavništva, si je izposlovala vlada od regenta dalekosežna pooblastila, da sme parlament razpustiti in razpisati nove volitve. Za sedaj je parlament najprej za dva mesca odgoden. Ako ne pride še v zadnjem hipu vendarle do sporazuma s kako opozicijsko stranko, bo po poteku tega roka skoraj gotovo razpuščen, nato pa razpisane nove volitve, ki se bodo vršile po srbakem volilnem redu. Ta sicer ne ustreza vsem zahtevam moderne demokracije, je pa vsekakor naprednejši kakor so bili volilni redi v ostalih pokrajinah države.

Opozicija je napovedala vladi najostrejši boj. Pretekli teden so se zbrali v Beogradu skoro polnočestvilno poslanci opozicijskih skupin in zborovali v dvorani Narodnega predstavništva kot nekaj opozicijski parlament. Skienili so, da nadaljujejo boj proti vladi z vso brezobzirnostjo, zato so osnovali enoten „opozicijski blok“, kateremu je izvoljen za predsednika bivši predsednik hrvatskega sabora Medaković. Izdali so tudi skupen manifest na narod, v katerem dolže vlado neustavnosti in nasilstva, zahtevajo sklicanje parlamenta (in groze z obtožbo sedanjim ministrom, če bodo poskušali vladati brez njega. Nekateri poslanci so predlagali, naj bi se opozicija vzdružila volitev, če jih vlada res razpiše in da bi novozvoljenega parlamenta ne priznala; definitivno o tem vprašanju še niso sklepali.

V zvezi z rešitvijo vladne krize v Beogradu je prišlo tudi do rekonstrukcije hrvatske vlade. Z regentovim ukazom od 24. pr. m. je imenovan dotakratni podban dr. Tomislav Tomljenović za bana, za poverjenike pa: Ivan Petranović kot podban, dr. Fran Tučan za šolstvo, Juraj Demetrović za poljedelstvo, dr. Staneković za zdravstvo, dr. Belobrk za pravosodje in dr. Adžija za socialno skrb.

V Sloveniji smo imeli do zadnjega časa kompromisno vlado, sestavljeno iz vseh strank. Ker pa je SLS v Beogradu napovedala vladi boj do skrajnosti, sta se postavili demokratska in socialistična stranka na stališče, da je nedopustno, da bi ista SLS v Sloveniji imela vlado v svojih rokah. Zato so podali poverjeniki obeh stran' svojo demisijo in pozvali tudi pristaše SLS, da jim sledi. Ker ti tega niso storili, jih je morala beogradska vlada odstaviti s predsednikom dr. Brejcem vred. Za predsednika deželne vlade je imenovan dosedanjí podpredsednik dr. Gregor Žerjav, ki je stopil takoj v stike z ostalimi strankami glede sestave nove vlade. Ljudska in narodnosocialistična stranka sta vstop v vlado odklonili, pač pa bo sodelovala v njej Samostojna kmetijska stranka, ki dobi kmetijsko poverjenišvo. Ostala poverjenišva si razdele demokrati in socialisti. Nesporazumljenje vlada le še glede notrajnega poverjenišva, ki ga zahtevajo socialisti trajno za sebe, čeprav imajo v primeri s svojo

močjo že itak preveč zastopnikov v vladi. Spor v tem vprašanju je tudi največ kriv, da vlada še do danes ni sestavljena.

Dnevno veslo.

d Našim odjemalcem in naročnikom. „Jugoslavija“ bo odstej zopet redno izhajala. Vsled povišanja plač tiskarskemu osebju, zlasti pa vsled povišanja cene papirja smo žal primorani povišati ceno „Jugoslaviji“ od 40 v na 60 v izvod. Porudili se bomo, da bo dnevnik vrlo zanimiv in informativen. Segajte zato tudi v nadalje pridno po njem in ga priporočajte svojim znancem.

Upravništvo „Jugoslavije“.

d Tiskarska stavka je trajala od 12. oktobra do 7. decembra, torej polnih 8 tednov. Po večtedenskih pogajanjih se je slednjič 6. t. m. po neumornem prizadevanju in objektivnem vodstvu pogajanj posrečilo tajniku trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani g. dr. Fran Windischerju doseči sporazum. Delodajalci so dovolili 60% zahtev stavkajočih in sicer dobe strojni stavci poleg redne do sedanje tedenske plače (250 do 300 K) še 120 K, ročni stavci in strojniki poleg (150 do 210 K) še 108 K, pomožno moško in žensko osebje (60 do 120 K) še 60 K tedensko. Vajencem se je prostovoljno priznala tedensko nagrada v prvem letu učne dobe 40 K, drugem 50 K, tretjem 60 K, četrtem letu 70 K.

V učno dobo se vajencem ne vsteje en mesec sedanje stavkarske dobe.

Poleg svoje tedenske plače dobiva od 31. t. m. naprej tiskarsko osebje tudi še četletni nabavni prispevek in sicer stavci in strojniki ne oženjeni 200 K, oženjeni 250 K, pomožno moško in žensko osebje ne oženjeni 100 K, oženjeni 150 K.

Dogovorile so se tudi še posebne doklade za nočno delo in določbe glede novink. — Dosedanja kolektivna pogodba (tarif) med delodajalci in delojemalci, ki poteče koncem t. l., se je podaljšala do 31. junija 1920, ker je upanje, da bo do tedaj rešeno vprašanje jugoslovanske valute.

d Madžarski napadi na Prekmurje. Madžari si še niso napravili doma reda, pa že rogovilijo zopet tudi na mejah. Na severu groze Čehom, na jugu pa napadajo nas. V noči in zahrbitno so navalili na Doljno Lendavo in poslali naše fante, ki seveda niso bili pripravljene na tako verolomnost, iz kraja. Seveda samo za par ur. V prvih jutranjih urah je bila Lendava zopet v naših rokah, madžarski predržni pa pognani daleč čez mejo. A to jih ni ustrašilo in svoje napade ponavljajo vsak dan. Naša vlada je sklenila, da bo kaznovala Madžare na način, ki bo nje najbolj bolel, na pa najmanj stal; prepovedala bo uvoz živil na Madžarsko, dokler se Madžari ne spametujejo.

d Uradniške plače. Ministrski svet je sklenil, da vprašanje uradniških plač reši provizorično na ta način, da zviša uradnikom vse dosedanje doklade in sicer uradnikom v XI. in X. razredu za 120%, v IX. in VIII. razr. za 100%, v VII. razredu za 80% in tako do 20% v najvišjih razr.

d Naša univerza je dobila svoje prve funkcionarje. Univerzitetni svet je izvolil za rektorja prof. dr. Plemlja, za prorektorja prof. dr. Zupančiča in za poslovodjo prof. dr. Ramovša. Za dekane so izvoljeni: na filozofski fakulteti dr. Nachtigall, na medicinski dr. Šerko, na tehnični dr. Hinterlechner in na teološki dr. Ušeničnik. Juridična fakulteta se otvori že z drugim semestrom, ker so vsi dosedaj imenovani profesorji zaposleni na mirovni konferenci. Ostale fakultete so z delom že začele, deloma začno 15. t. m.

d Odpust vojaštva 1. in 2. poziva. Na zahtevo vlade je vojaška oblast odpustila vse na orožne vaje vpoklicane obvezance drugega poziva; v kratkem izide naredba, da se ima odpustiti tudi ves prvi poziv, tako da ostanejo v službovanju le še rekruti.

d Vlada je razpustila občinske svete v Mostah, v D. M. v Polju in v Kranjski gori. Manipulacije Oražmrove klike v Mostah so dosti znane; žalostno je samo, da jo je dosedanja klerikalna večina v vladi tako dolgo ščitila. V občinski upravi v D. M. v Polju, ki ji je načeloval bivši klerikalni poslanec Dimnik, so zasledili velike nerednosti, o katerih bo treba še govoriti. Bil je skrajni čas, da je Dimnik sledil svojemu kolegi iz sosednje dobrunjske občine Korbarju, ki je imel na vesti tudi nerednosti v občinski blagajni in je moral že pred dalj časa izginiti iz županskega stolca. Kranjskogorska afera je splošno znana. Občinski funkcionarji so hoteli na popolnoma nepostaven način spraviti v roke klerikalne „Posojilnice“ tamkajšnje občinske elektrarno. Na ta način bi oškodovali občino in občane za lepe stotisočake. Vlada je umazano kupčijo še v zadnjem hipu preprečila, čedno družbo pa razpustila. — V vseh treh občinah so imenovani občinski gerenti.

d Pomožno akcijo za kruh in moko je uvedla vlada za celo državo. V Sloveniji je bo deležno okrog tritostisoč oseb, od tega kakih 50.000 v Ljubljani, ki bodo dobivale belo moko po 350 K 1 kg. Primanjkljaj, ki bo znašal samo za Slovenijo približno sedem milijonov kron na mesec, bo pokrila država.

d Cene v izložbah. Deželna vlada je odredila z odlokom, da morajo vsi trgovci označiti cene predmetom na vidnih mestih. Trgovci te naredbe ne izvršujejo dosledno, kar je seveda njihovi špekulaciji v korist. Vlada naj se pobriga, da ne ostanejo njene odredbe samo na papirju.

d Podražanje tobaka. Cene nekaterim vislim tobaka so zadnji čas znatno poskočile. Neumestno pa je bilo, da je finančno ravnateljstvo odredilo zvišanje cen baš za časa kolekovanja bankovcev, ko je vlada izdala ostro naredbo proti verženju cen.

d Uradna imena nekaterih poštinih uradov se izpremenijo takole: Zreče pri Konjicah se imenuje odslej Zreče; Zgornje Jezersko se izpremeni v Jezersko; Bela v Kopališče Bela; Mošnica v Mežica; Šent Vid v Podjuni v Sveti Primož v Podjuni.

d Pristojbine za telefon in brzojav so zvišane z ozirom na novo službeno vrednost dinarja.

d Poštno in brzojavno ravnateljstvo je s 1. novembrom zvišalo poštno pristojbino za pakete in vrednostna pisma.

d Brzojavni promet z Nemčijo je vzpostavljen. Dovoljene so državne in zasebne brzojavke, ki se pošiljajo via Avtrije.

d Južna železnica je od 1. dec. dalje omejila promet osebnih vlakov na svojih progah. Zaradi pomanjkanja premoga ostanejo omejitve v veljavi najbrže do Božiča.

Ljubljanske vesti.

I Koncert Glasbene Matice, ki ga izvaja v torek, dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v „Unionu“ društveni orkester pod vodstvom konserv. prof. Jeraja, obsega znamenita dela za godalni orkester skladateljev Dvořaka, Griega, Čajkovskija in Boccherinija. Kot solist nastopi konserv. profesor Kopta, bivši profesor petrograjskega konservatorija, poleg drugih skladb z velikim koncertom za oboe francosk. skladatelja Grandwala. Nastop lastnega orkestra Glasbene Matice in solistična izvajanja na oboi bodo nudila za Ljubljano glasbeni užitek prve vrste. Natančen spored je razviden iz lepakov. Predprodaja vstopnic v trafiki v Prešernovi ulici.

I Predržni vrom. V nedeljo zvečer sta vlomila dva izurjena zagrebška „gosta“ v trgovino tvrde Schwab & Bizjak. Skozl Nar. kavarno sta se okrog 8. ure zvečer vthotapila na dvorišče, razbila okno na stranišču, vrata iz stranišča v hodnik in odtam v trgovino samo. Pobrala sta vse blago, ki je bilo kaj več vredno, po-

zebno pa perilo, storjeno obleko, a tudi več zavrtkov sukna, v skupni vrednosti kakih 100.000 K. Napravila sta si več zavojev, ki sta jih hotela polagoma spraviti na varno. Pri prvi „paritji“ se jima je posrečilo, da sta prišla po istem potu kakor notri zopet na ulico in sta odnesla dva zavoja v hotel „Slon“, kjer sta stanovala. Tudi drugič sta prišla srečno na ulico, tam pa se ju je prišla „smola“ v osebi službujočega stražnika, ki ju je opazoval in ju kljub njuni elegantni zunanosti vstavil. Ker se je njegov sum tekom razgovora še ojačal, ju je odvedel na policijsko ravnateljstvo, kjer sta se čedna brata sicer legitimirala kot trgovca iz Zagreba in trdila, da sta blago pošteno kupila, kjer pa ju je uradnik vseeno obdržal. Takojšnje poizvedbe so pokazale, da je sumnja docela upravičena in da sta elegantna zagrebška gospoda prav pretkana tatova.

I 4 milijone kredita za aprovizacijo je dovolil ljubljanski občinski svet na zadnji seji. Obenem je sklenil, da osnuje nov aprovizacijski odsek, v katerega naj odpošije vsaka od treh v mestnem svetu zastopanih strank po dva delegata.

I Na pročelju Justične palače v Ljubljani, Kralja Petra trg, se blesti še vedno 8 (osem) pozlačenih „F. J. I.“ Že je eno leto, odkar smo dali zloglasnim Habsburgovcem slovo za vedno. Skrajni čas bi torej bil, da bi se pristojno mesto zganilo in odstranilo te neljube spomine, saj vendar Kralja Petra trg in „F. J. I.“ ne spada skupaj.

Krompir za ubožno akcijo A in B se bo delil pri Mühlensnu po sledečem redu. Na A izkaznice od 8. do 11. dop. in od 2. do 5. pop. in sicer na štev. 1 do 100 dne 10. dec. dop., 100 do 200 dne 10. dec. pop., 200 do 300 dne 11. dec. dop., 300 do 400 dne 11. dec. popoldne in od 400 naprej dne 12. dec. dop. Na B izkaznice od 8. do 11. dop. in od 2. do 5. pop. in sicer na štev. 1 do 100 dne 12. dec. pop., 100 do 200 dne 13. dec. dop., 200 do 300 dne 13. dec. pop., 300 do 400 dne 15. dec. dop., 400 do 500 dne 15. dec. pop. Vsaka oseba dabi deset kilogramov krompirja. Kilogram stane K 1.50. Nadaljni spored se objavi.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Za časa tiskovnega štrajka je bilo na našem odru vprizorjenih več novitet, med njimi tudi izvrzna Majnova drama „Kasija“ in Šorlijev igrokaz „Na Pologu“. Od drugih omenjamo premiero „Protjekcije“, „Pepelke“, konvencionalnega „Mlinarja in njegovo hčer“, „Gozd“, „Mimogrede“ ter komediji, ki smo ju videli zadnje nedelje „Korenček“ in „Ženitev“. — Opera je vprizorila „Rigoletta“, „Lepo Heleno“ dva baleta „Copellia“ in „Kraljica lutk“ ter „Prodano nevesto“. Podrobnejše ocene priložimo tekom prihodnjih dni.

Zadnje vesti.

Jugoslavija podpisala mirovni pogodbi z Avstrijo in Bolgarijo.

Pariz, 6. dec. (Preko Beograda.) Včeraj ob pol 17 je jugosl. mirovna delegacija podpisala mirovni pogodbi z Avstrijo in Bolgarijo. Vse težkoče glede kompenzacije so odpravljene po posebnem sporazumu prizadetih strank. Ta sporazum je potrjen v protokolu, podpisanem od obeh strank. Novoosvojeni kraji so glede plačevanja izenačeni s Češko in Poljsko.

Lyons, 6. dec. Vrhovni svet je sklenil, da se začno izplačevati zneski za popravo in odškodnino Jugoslaviji v bližnjem terminu, kakor je bilo določeno doslej.

Naša mirovna delegacija.

Ldu. Beograd, 6. decembra. Iz Pariza se poroča: Dne 1. dec. zvečer je bila dolga seja mirovne delegacije,

katere sta se udeležila ministra Draškovič in Kosta Stojanovič.

Ldu. Beograd, 6. decembra. Iz Pariza se poroča, da je minister Kosta Stojanovič v „Petit Parisien“ obelodanil vse težkoče, ki ovirajo podpis mirovne pogodbe z Avstrijo.

Jadransko vprašanje.

Rim, 7. dec. Zunanji minister Scaloia je odpotoval v London, kjer se bodo v kratkem vršile seje, v katerih se bodo reševala mnoga važna vprašanja, ki jih mirovna konferenca ni rešila. Scaloia je šel v London, da pripravi Italiji povoljno razpoloženje pri Lloydu Georgeju, ki bo imel eno prvih besed pri reševanju jadranskega vprašanja. Scaloia ima dve glavni načrti na Angleškem: omogočiti, da se Italija čimbolj približa Angleški in izposluje, da bi angleška vlada sprejela rešitev jadranskega vprašanja v smislu kronskega govora v italijanski zbornici.

Ldu. New York, 5. dec. (Čtu.) „Associated Press“ javlja iz Pariza, da sta Clemenceau in Polk sklenila dogovor, ki omogoča rešitev reškega vprašanja.

Laško izzivanje.

Ldu. Split, 6. dec. (Ddu.) V splitsko luko je dospel iz Zadra ital. torpedolovec „Irrequieto“. Ker spada ta ladja pod poveljništvo admirala Milla in ker se je njena posadka svoječasnno izjavila za d' Annunzija, je zelo čudno, ako sedaj prihaja v Split, kakor ladja ital. vojne mornarice, dočim se v Zadru pajdaši z d' Annunzijem. Splitsko meščanstvo je z ogorčenjem izvedelo za prihod te ladje. Priporočuje se, da se nahaja na krovu „Irrequieto“ višji častnik, ki stoji zelo blizu d' Annunziju.

Novi bankovci.

Ldu. Beograd, 7. dec. Poslednje dni so pričele dohajati večje množine bankovcev narodne banke, ki se izdelujejo v Parizu. Konec tega meseca jih bo gotovo za dve milijardi. Ako se sedaj ob markiranju konstatira, da v prometu ni več kron, nego je predvideno, potem se bodo krone meseca januarja vzele iz prometa.

Volitve v Narodno predstavništvo.

Ldu. Beograd, 7. decembra. „Beogradski dnevnik“ javlja, da bodo volitve za narodno skupščino začelkom meseca marca.

General Petljura v Romuniji.

Bukarešta, 8. d. c. Ukrajinski vrhovni poveljnik Petljura je s svojim generalnim štabom pribežal na rumunsko ozemlje.

Češka in Madžarska.

Ldu. Praga, 7. decembra. (Čtu.) Kakor piše „Narodni Politika“, stoji čehoslovaška republika pred rešno nevarnostjo oboroženega madžarskega napada.

Ldu. Praga, 7. decembra. (Čtu.) „Večer“ priložuje v zadnjih dneh vznemirjajoče vesti o pripravah madžarskega admirala Horthyja za pohod v Slovaško. Tudi včerajšnji „Venkov“ pravi, da mora imeti Čehoslovaška na madžarski meji smodnik na suhem in orožje pripravljeno.

Obupni poskusi Avstrije.

Ldu. Nauen, 7. dec. (Brezlično.) Z ozirom na vedno večjo bedo v Nemški Avstriji hoče dunajska vlada še enkrat nujno pozvati na pomoč entento. V to svrhu hoče državni kancelar dr. Renner s štirimi državnimi tajniki za finance, prehrano, trgovino in promet potovati prihodnji teden v Pariz, kjer hoče zadnjič pozkusiti, dobiti kredit za dobavo živil in surovin. Na Dunaju govore, da bo v primeru, ako se ta poskus ponesreči, nemškoavstrijska vlada odstopila, ker bi bilo nemogoče še nadalje voditi državne posle.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Proda se:

Spalne in jedilne sobe, kuhinjske opreme, postelje, spodnje in vrhne modroce, umivalnike, vsakovrstne o-mare, mize in stole iz trdega in mehkega lesa, priporočata Brata Sever, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Kolizej. Vabimo na ogled! 1564

Prekajajo goveje meso fino, oddam po najnižji ceni. Kohlenbrand Pero, Crna pri Prevaljah, Korotan. 1563

Naprodaj je 1 konj, 10 let star, dirkač I. vrste in za ježo, zajamčeno brez napake. Kje, pove upravnistvo pod „Dirkač“. 1562

Kupi se:

Kupim planino, dobro ohranjen. Ponudbe prosim na naslov Rober Vodičko, Zagreb, Ilica br. 6. 1561

Kupi se mikro kop Zeis-Reichert-Seitz. Ponudbe na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 1560

Službe:

Išče se v knjigovodstvu in trgovskem poslovanju izvežban gospod ali gospodinja za 2-3 ure popoldanskega dela. Z anje pisanja na stroj. Naslov pove upravnistvo 1565

Sprejme se urarski učenec iz mesta Ptuj pri gosp. Francu Reismannu, urarju v Ptuj, Krekova ul. 6. 1558

Sobarica ili deklica za sve za malu obitelj traži se za Zagreb. Ponude uz prepise svjedodžbe i naznaku zahtjevana plaće na odvjetnika Dr R. Siebenschneina v Zagrebu. 1556

Urarski pomočnik, dober delavec se sprejme proti mesečni plači do 700 K pri A. Lečniku v Borovljah, Koroško. 1555

30 letni, inteligentni begunec, išče službe kot skladničar, nadzornik dela v tovarni ali vrtar v hotelu, ima v vsem daljšo prakso. Zmožen slovensčine in nemščine v govoru in pisavi, ter nekaj italijansčine. Cenj. ponudbe z navedbo plače, do 25 t. m. se prosit pod „zanesljiv“ „poštno ležeče“ Jesenice, Gorenjsko. 1553

Sprejme se mizarški pomočnik za pohištvo, neoženjen, hrana in stanovanje v bisi Gregor Pinter, strojno mizarstvo, Borovlje. 1540

Natakarica išče primernega mesta v boljši restavraciji ali hotelu. Zmožna slovensčine in nemščine. Naslov v upravnistvo. 1543

Razno:

Išče se avtogaraža ali ugoden prostor za avto. — Ponudbe pod „Auto“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 1559

Glavovr. Kdo bi odstopil za tri ure tedensko glasovr dvema dijakoma proti primerni odškodnini. Cenjene ponudbe pod „Vesten“ na upravo. 1567

Mehlorano sobo, event. s hrano, išče knjigovodja. — Ponudbe pod „Dom“ na upravo. 1556

Poprava in izdelovanje čevljev. Slav. občinstvu se najtopleje priporočam s točno in solidno postrežbo. KAREL FAGANEL, čevljarški mojster, Celovška c. 90, Sp. dnja Šiška. 1552

Pošten Slovenec prosi uljudno najnega posojila 2.000 K na 10% obresti. Posojilo se vrne v enem letu. Cenjene ponudbe pod invalid na upravnistvo Jugoslav. 1562

Išče se v najem kompletne postelje, omara in umivalnik. Ponudbe na I. P. 16 na upravnistvo tega lista.

Drva

meterska in žagana v vsaki množini. Srebotnjak, Kolodvorska ulica št. 31.

Zenitna ponudba!

49 let star samostojen vdovec, lepe zunanosti, dobro situiran posestnik z lesno trgovino, želi znanja s čedno 30 do 45 let staro gospico ali vdovo brez otrok z nekaj premoženjem v svrhu takojšnje ženitve.

Neanonimni dopisi s sliko se prosijo pod „Srečna prihodnost“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Joško Repenšek**Aniea Bark**

zaročena

Rečica, 12. okt. 1919.

Zidarji!

Kranjska stavbena družba sprejme takoj več dobrih zidarjev za Ljubljano. Zglasiti se je v Ljubljani, Levstikova ulica 19.

Vozove

eno- in dvovprežne malo rabljene se ceno proda. Poizve se v anončnem zavodu Drago Beseljak, Cankarjevo nabrežje št. 5.

Več vagonov bukovega oglja

ter 15 vagonov Ia suhe bukove skorje (črešle) dobavi takoj Srebotnjak, Kolodvorska ul. 31.

Več vagonov suhih drv se odda.

Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Pozor!

Proda se lepi voz zapravljenček 1 konj 7 let star sod za 1000 l in 1 novi dežni plašč za močnejšo damo. Poizve se Rožna ulica št. 15, Ljubljana.

Med. univ. dr. Ivan Pintar,

praktičen zdravnik, strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo ordinira odslej redno od

1.—3. ure popoldne, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5, vhod iz Ribje ulice št. 5.

Bukova drva

suha, meterska in žagana, tudi cele vagoni dobavi takoj Srebotnjak, Kolodvorska ulica 31.

Oblashtveno konc. zavod za pokončev. podgan miši in mrčesa,

Bleiwelseva c., poleg dež. vlade se priporoča v pokončevanje podgan, miši, ščurkov, rusov, stenik, moljev itd. z različnimi novoznajdenimi povsem zanesljivimi sredstvi v zvezi s posebno metodo. Uspeh z jamčen. Spričevala na razpolago.

GOSTILNA

ali hiša z gostilno in vrtom v bližini Ljubljane ali kje drugje v Sloveniji se takoj kupi. Pismene ponudbe pod „takoj 1530“ na upravo lista.

Kupujem stoječa drevesa

vseh vrst, bodisi posamezno ali v partijah, kakor tudi cele gozdove. (Hrast, oreh, brst, javor, črešnja, smreka l.t.d.) Plačam najvišjo dnevno ceno. Josip Plankar, Ljubljana, Dolenjska cesta 5.

Laneno olje

in dobro vležan, pristen firnež

se dobi pri tvrdki IV. PREMERL Ljubljana Kolodvorska ulica 18

Tapetnik in dekorater M. ZOR

Bleiwelseva cesta poleg dež. vlade se priporoča v napravo žimnic, vzmetnih žimnic, divanov, otoman, dekoracij, zastorov in tapetiranja sob, katera dela izvršuje priznano solidno in po nizkih cenah. Prosi blagohotnih naročil.

POZOR!

Na prodaj je posestvo, mlin in žaga, 12 oralov zemlje, lep sadonosnik, 5 novih poslopij v prometnem kraju. — Poizve se pri Mihelu Jošt. čevljarju, Breg št. 9, pri Celju.

Krznarska moda

1920 je strankam v pogled in se izdeluje v najkrajšem času.

LUDOVIK ROT, krznar, Gradišče 7,

nasproti Dramskega gledališča.

Trgovci z manufakturo!

Ob prihodu v Ljubljano, ogledajte si trgovino

Svetozar Kosér,

Kolodvorska ul. 24 pri „Tišlerju“,

kjer dobite vedno fino in navadno moško sukno, hlačevino, parhent, plavino, cefrje, moške in ženske nogavice, rute, robece, sukanec, klobuke itd. po najnižjih dnevnih cenah. Vsako drugo zaželjeno blago preskrbim v 4 dneh.

Odvetnik**dr. Boštjan Schaubach**

naznanja, da je otvoril svojo pisarno v Borovljah.

Ivo Čater, Bežigrad, Celje

kupi vsako množino rezanega, tesanega in okroglega mehkega lesa.

Kupi tudi bukov, hrastov, jesenov, črešnjeves, les, bukova drva in oglje ter plačuje vse po najvišji dnevni ceni.

Prodasta se dve posestvi.

I. obstoječe iz dveh hiš s petimi sobami in z vrtom. — II. Krasno novo obstoječe iz štirih stanovanj in lepega vrta. Vpraša se pri Henigmann Ivanu v gostilni pri „Belem Zajcu“, Molje 10, Maribor.

Prva jugoslovanska lovarna čistilnega praha

nudi pomade bele — rdeče, prah v zavitkih, kakor tudi beli izvleček „Sidolin“ — tekočina v malih steklenicah — najboljšo čistilo za vse kovine.

A. Radesch, nast., Kamnik, Prah se razpošilja tudi v celih vagonih.

Slikarska in pleskarska delavnica

Jenko & Šetina Celovška cesta št. 89 Ljubljana VII.,

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, posebno sobno dekoracijske slikarije, stavbeno in pohištveno pleskanje itd. Uporablja se samo pristno blago. Postrežba točna, cene primerne.

Vreče iz jute

rabljene izvrstno sačuvane za brašno, žito, sjemenje i in svrhe prodaje firma Pavao Weiss, Zagreb, Ilica 21.

V Ptujju sta se 12. oktobra 1919 poročila gospod Janko Kociper in Lizika Horvat. Obilo sreče!

Strojno izdelovanje gredeš ali krtač.

Kocjančič Valentin
Ljubno, Podnart, Gorenjsko.

Ustanovljeno 1780.

Izdeluje vsakovrstne krtače za tanko in debelo volno krtačiti, raznih velikosti iz močnega usnja, dalje izdeluje krtače za žimo. Izdelava solidna, fina in trpežna. — Zahtevajte cenik.

V Maribor
preselil se je
univ. med.
dr. Benjamin Ipavic
mnogoletni asistent ženske in porodne klinike v Ljubljani, večletni operater ženske in porodne klinike profesorja Ernsta Wertheima na Dunaju.
Ordinira v Gosposki ulici št. 46, I. nad. od 15. do 16. ure za ženske bole ni in porodništvo.

„SAVINJA“
društvo lesnih trgovcev in industrijcev v Celju
kupi vsako množino rezanega in okroglega mehkega kakor tudi kostanjevega lesa ter bukovih drv. Tozadevne ponudbe z navedbo cen prosimo na naslov: „SAVINJA“, Kapucinska ulica 5, I. nadstropje ali poštni predal št. 1.

MEDVED
manufaktura na debelo
v Ljubljani
se preseli
v Sodno ulico broj 7,
poleg sodne palače.

Išče se takoj:

Logar (Slovenec) z državnim izpitom za gozdarsko varstveno službo — revir približno 500 ha gozda; isti ima zajedno tudi vodstvo pri poljedelstvu približno 10 ha v lastni režiji.

Vrtnar (Slovenec) za približno 1 ha vrta s sočivjem in sadjem; park z nekaterimi cvetličnimi gredami in z rastlinjakom. Vrtnarski pomočnik je že tam.

Ponudbe na grofa Goess v Zrelcu na Koroškem

Naznanilo.

Dovoljujem si uljudno naznanjati, da sem prevzel dne 1. oktobra 1919 od tvrdke

M. Gspaltl

prodajalno ur in dragocenosti v Krekovi ul. št. 6 v Ptujju.

Radi moje dolgoletne skušnje mi bode mogoče moje cenjene odjemalce strokovno in z solidno postrežbo v vsakem oziru najboljšje zadovoljiti.

Prosim za cenjeno zaupanje prebivalstva v Ptujju in okolici, kakor tudi za mnogoštevilna naročila.

Z volespoštovanjem

FR. REISMAN

v Ptujju, Krekova ul. št. 6.

Ker nam je deželna vlada za Slovenijo dovolila premembo rodbinskega imena iz

MITTEREGGER v MALGAJ

naznanjam slav. občinstvu, da bom odslej naprej vodil pod novim imenom svojo pleskarsko obrt.

Priporočam se slav. občinstvu, da mi doslej izkazano zaupanje ohrani tudi v bodoče.

Tone Malgaj, stavbeni, pohištveni pleskar in ličar, Spod. Siška, Knezova ulica 121.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJAI EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC

BRZOJAV. NASLOV: ESKOMPTNA.

AKREDITIVI — BORZA

INTERURB. TEL. ŠTEV. 140.

P. n. trgovcem in slavemu občinstvu se priporoča kot posredovalec v kupiškijh zadevah vseh vrst tudi posestev in hiš trgovska posredovalnica

STERN A. Bed am in Ipravčeva c. št. 12. Celje.

Franjo Paar, Varaždin, Brzovjav Paar Varaždin Ustanovljeno god. 1913

Prva hrvatska trgovina panjev in čebelariskih izdelkov. Lastni izdelki umetnega satja.

Nudim

Finl. brillantini à 5 K, ducat 50 K.

Indigo modrilni esenc ducent à 17 K.

Kremo za britje, najfin. milo det. à 50 K.

Črnilo Antracen indigo ducent 1/20 9 K.

1/10 14 K.

Fleurs des Roses, Fino „Tiegelkreme“ milo pour Dames à 10 K, det. 100 K.

Kemično tehnični srbulato-rij **ED. KANDUŠAR**, kemični ingénieur, Polzela pri Celju.

Priporočava najino vedno veliko zalogo

Slivovke

Tropinoveca

Ruma

Brinjeveca

Cognac

medicinal

Olja

strojnega

ter vsakovrstnega špecerij-skega blaga. — Oddaja se samo na debelo.

Gregorc & Verlič

Ljubljana.

Sečnja in spravilo 30.000 m³

smrekovega lesa

se odda podjetnikom.

Les je za posekati, obeliti, razžagati na gotove dolžine in po drčah spraviti do nalagalnice žične tirnice. — Kompententi naj se zglase po možnosti osebno pri rudniškem ravnateljstvu Zagorje ob Savi.

Nepremočljivi dežni plašči

iz 1^a švicarske gume, dokler traja zaloga. — Velika izbira manufakturnega ter tu- in inozemskega modnega blaga, bogata zaloga oblek lastnega izdelka po najnovejših krojih, sroje barvanih in belih, ovratnikov, samoveznic, športnih čepic itd. itd.

v prvi kranjski razpošiljalni **SCHWAB & BIZJAK**, Ljubljana Dvorni trg 3. Pod Narodno kavarno.

Lastni modni salon.

Pristno-voščen domač izdelek

„Hif“-krema

glavna zaloga in zastopstvo za Slovenijo po tovarniških cenah.

„ALTESSE“

cigaretnega papirja Cigarettnih stročnic

Edino zastopstvo za Slovenijo

Oroslav Čertalič

Ljubljana, Resljeva cesta števil. 20.

Istotam se dobi še druge vrste cigarettnih stročnic in papirja ter pisemski papir, pralno in toaletno milo, kolomaz, vazelina, ličila itd.

Samo na debelo.

Pozor trgovci in gostilničarji!

Slivovko, rum, konjak, vermut-vino, bizeljsko in ljutomersko vino, vino v buteljkah, kolonijalno in špecerijsko blago, kandite ter vse vrste slaščic na veliko dobavlja po najnižjih cenah

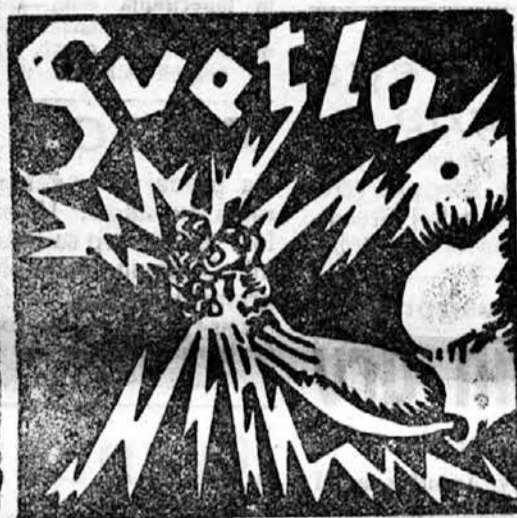
tvrdka **Ivan Ferlež, Celje.**

Specijaliteta: Prva salonske metle. Zahtevajte cenik.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih poljedelskih strojev po najnižjih cenah, kakor: reporeznic, drobilnih mlinov, plugov, slamoreznic, mlatilnic, gepeljnov, stiskalnic za grozdje, čistilnic (pajtelnov), trijerjev, brzoparilnikov, gnojnih sesalk itd.

Za jesensko gnojenje ima na razpolago kostno moko.

Baterije zarnice vseh tipov elektrotehni predmeti Gen. rep. za kraljestvo SHS Janko Pogacar Ljubljana Mestni trg 28

WESTINGHOUSE

WATT

KREMENEZKY

META-X

EXPORT & IMPORT

ELEKTROTEHNIKA-TEHNIKA

Jugoslovanski kreditni zavod r. z. z. g. z.

v Ljubljani, Marijin trg 8, Wolfova ulica 1

Poštni čekovni račun števil. 11.323. — Brzovjavni naslov: Jugoslovanski kredit, Ljubljana.

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

4%

čistih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštno položnico.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje, in na

blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Odvetnik

dr. Franjo Šalamun

naznanja, da je otvoril svojo odvetniško pisarno

v Ptuj, Minoritski trg št. 5, I. nadstr.

in uraduje skupno z

odvetnikom

dr. Matej Senčarjem

v prejšnji pisarni dr. Plachki.

Ustanovljena leta 1831.

OBČNA ZAVAROVALNICA

Ustanovljena leta 1831.

(Assicurazioni Generali v Trstu).

Generalni zastop za Slovenijo v Ljubljani, Marijin trg — Sv. Petra cesta števil. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopijih, pohištvi in blagu, tatovski vrom, škodo vsled prevažanja, poškodbo zrcel in zvonov. Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. Družba je izplačala za škode nad poldrugo milijardo kron. Premoženje družbe znaša preko 550 milijonov kron.